

సభాపత్వం - ధర్మానారం

విష్ణుశ్రీరథానమ్

పుణ్యంబరధరం విష్ణుం, శశివద్దం చతుర్భుజమ్ |
ప్రసన్నవదనం ధ్యాయేత్, సర్వవిష్ణోపశాంతయే ||

శ్రీనివాసరథానమ్

స త్వం మాం పాహి దేవేశ లక్ష్మీశ గరుడధ్వజ్ |
సర్వపత్రివినాశాయ ప్రసన్నో భవ సర్వదా ||

శ్రీకృష్ణధానమ్

కృష్ణాయ యాదవేంద్రాయ, జ్ఞానముద్రాయ మోగినే |
నాథాయ రుక్మిణీశాయ, నమో వేదాంతవేదినే ||

వాయస్రథానమ్

కృష్ణదైవాయనం వ్యాసం, సర్వలోకపాతే రతమ్ |
వేదాభ్యభాస్కరం వందే, శమాదినిలయం మునిమ్ ||

అథ సంకల్పః

శ్రీమదాదివరాహాక్షితే, విరాజమానస్య, శ్రీమదభిలాండకోటి -
బ్రహ్మండనాయకస్య, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినః, పరిపూర్ణానుగ్రహేణ, సర్వోషామ్,
ఆస్తికమహాజనానాం, ఆధివ్యాధి, నివృత్తిద్వారా, ఆయురార్థైశ్వర్యాభివృద్ధీర్థం,
విషూచికేత్యాది, క్రిమిజనిత, సమస్త దుష్పుభావ, నిరూలన ద్వారా, సకల
శ్రేయోఽభివృద్ధీర్థం, ధర్మార్థకామమోక్షాభ్య, చతుర్విధ, పురుషార్థఫలసిద్ధీర్థం,
సమస్తపొప్పయార్థం, సనాతన ఆర్థధర్మస్య, సర్వస్నతిసిద్ధీర్థం, తద్భర్తై-
ప్రతికూలతా పరిహరార్థం, గోసంరక్షణార్థం, జ్ఞాన-భక్తి-షైరాగ్య సిద్ధీర్థం చ,
శ్రీమన్నిహారతే, సభాపర్వణి, యథాశక్తి, శ్లోకవ్యాఖ్యానపురస్పరం,
అష్టాత్రింశాధ్యాయాంతర్గత, శ్లోకపారాయణం, ఆచార్యముఖేన కరిష్యామహే.

శ్రీకృష్ణపరబ్రహ్మాణి నమః

**అంత శ్రీమహారథే సభాపరాణంతర్గత అర్థాభిహారణపర్వటి
అష్టాత్రింశోఽ ధాయః**

భీష్మ ఉండావ

**తత్రాసీనేషు సర్వేషు కదాచిత్ భరతర్భభ |
దివ్యగంధా వపుర్వతాః కుసుమానాం చ వృష్టయః || 38-428 ||**

**తతస్మార్యసహాస్రాభః తేజోరాశిర్మహాద్యుతః |
ముహలార్తమన్తరిక్షేఽ భూత తతో భూమో ప్రతిష్ఠితః || 38-429 ||**

**మధ్యే తు తేజసస్తస్య పాండరం గజమాస్తితః |
వృతో దేవగణైస్సుర్యేః వాసవః ప్రత్యదృశ్యత || 38-430 ||**

**రామకృష్ణౌ చ రాజు చ వృష్ట్యంధకగణైస్సుహా |
ఉత్పత్య సహసా దేవే నమస్కారమకుర్వత || 38-431 ||**

**సోఽవతీర్య గజాత్మార్థం పరిష్వజ్య జన్మార్థనమ్ |
సస్వజే బలదేవం చ రాజానం చ తమాహలకమ్ || 38-432 ||**

**ఉధ్వవం వసుదేవం చ వికిర్ణుం చ మహామతిమ్ |
ప్రద్యుమ్నసాంబనిశతాన్ అనిరుధ్తం చ సాత్యకిమ్ || 38-433 ||**

**గదం సారణమక్రూరం కృతవర్మాణామేవ చ |
చారుదేష్టం సుదేష్టం చ అన్యానపి యథోచితమ్ || 38-434 ||**

**పరిష్వజ్య చ దృష్ట్యౌ చ భగవాన్ భూతభావనః |
వృష్ట్యంధకమహామాత్రాన్ పరిష్వజ్యాధ వాసవః |
ప్రగృహ్య పూజాం తైర్తత్త్వామ్ ఉంచావనతాననః || 38-435 ||**

ఇంద్ర ఉండావ

**ఆదిత్య చోదితః కృష్ణ తవ మాత్రాహమాగతః |
కుణ్ణలేఽ పహ్యతే తాత భోమేన నరకేణ చ || 38-436 ||**

**నిదేశశబ్దవాచ్యస్యం లోకేఽస్మిన్ మధుసూదన |
తస్మాజ్ఞహా మహాభాగ భూమిపుత్రం నరేశ్వర || 38-437 ||**

భీష్మ ఉండావ

**తమువాచ మహాబాహుః ప్రీయమాణే జన్మార్థనః |
నిర్విత్య నరకం భోమమ్ ఆహారిష్యామి కుండలే || 38-438 ||**

**ఏవముక్క్యాఽధ గోవిందః రామమేవాభ్యభాషత |
ప్రద్యుమ్నమనిరుధ్తం చ సాంబం చాప్రతిమం బలే || 38-439 ||**

ఏతాంశ్చైక్య తదా తత్ర వాసుదేవో మహాయశః ।
 అధారుహ్య సుష్టుర్థం వై శంఖచక్రగదాసిభృత్ ।
 యయౌ తదా హృషికేశః దేవానాం హితకామ్యయా ॥ 38-440 ॥

తం ప్రయాంతమమిత్రష్ణుం దేవాస్పుహపురందరాః ।
 పృష్టతోఽనుయయుః ప్రీతాః స్తువంతో విష్ణుమచ్యతమ్ ॥ 38-441 ॥

సోఽగ్రావ్ రక్షో గణావ్ హత్యా నరకస్య మహాసురావ్ ।
 క్షురాంతావ్ వారవావ్ పాశావ్ షట్పుహాప్రం దదర్భ సః ॥ 38-442 ॥

సంచిద్య పాశాంస్తవస్తైణ మురం హత్యా సహస్రయం ।
 శిలాసంఘునతిక్రమ్య నిషుంభమవసోధయత్ ॥ 38-443 ॥

యస్పుహాప్రసమశ్యేకః సర్వావ్ దేవానయోధయత్ ।
 తం జఘున మహావీర్యం హయగ్రీవం మహాబలం ॥ 38-444 ॥

అపారతేజా దుర్ధర్షః సర్వయాదవనందనః ।
 మధ్య లోహితగంగాయాం భగవావ్ దేవకీసుతః ।
 ఔదకాయాం విరుపాక్షం జఘున భరతర్భభ ॥ 38-445 ॥

పంచ పంచజనావ్ ఫోరావ్ నరకస్య మహాసురావ్ ।
 తతః ప్రాగ్జ్యోతిషం నామ దీప్యమానమివ శ్రియా ॥ 38-446 ॥

పురమాసాదయామాస తత్ర యుద్ధమవర్తత ।
 మహాదైవాసురయుద్ధం యద్వ్యత్తం భరతర్భభ ।
 యుద్ధం న స్యాత్ సమం తేన లోకవిస్మృయకారకమ్ ॥ 38-447 ॥

చక్రలాంఛనసంచ్ఛన్మాః శక్తిభుద్ధహతాప్తదా ।
 నిషేతుర్దానవాస్తత సమాసాద్య జనార్దనమ్ ॥ 38-448 ॥

అష్టా శతసహాస్రాణి దానవానాం పరంతప ।
 నిహత్య పురుష వ్యాఘ్రుః పాతాళవివరం యయౌ ॥ 38-449 ॥

త్రాసనం సురసంఘునాం నరకం పురుషోత్తమః ।
 యోధయత్యతేజస్స్య మధువన్మృదుసూదనః ॥ 38-450 ॥

ఇతి శ్రీమహాభారతే సభాపర్వంతర్భత అర్థాభిపూరణపర్వణి
 అష్టాత్రింశాధాయే తయావింశతి త్వోకాః

సుభాషితమ్

తిలస్సుయి తిలోద్వర్తి తిలపెలామీ తిలోదకీ |
తిలభుక్ తిలదాతా చ షట్ తిలాః పాపనాశనాః ||

అనుష్టుతం చ యద్దేవైః మునిభిర్యదనుష్టుతమ్ |
నానుష్టేయం మనుష్టైస్త్ ఉత్తం కర్మ సమాచరేత్ ||

అథ క్షమాప్తార్థము

యదక్షరపదబ్రహ్మం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ |
తత్పర్యం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోత్ స్తుతే ||

అథ లోకక్షేమాప్తార్థము

స్వప్తిప్రజాభ్యః పరిపాలయన్తాం న్యాయేనమార్గేణ మహిం మహిశాః |
గోబ్రాహృతేభ్యశ్శుభమస్తు నిత్యం లోకాస్మమస్తాస్మాఖినో భవస్తు ||

అథ భగవత్పుర్వణమ్

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్య బుద్ధ్యత్మనా వా ప్రకృతేస్వభావాత్ |
కరోమి యద్వత్పుకలం పరస్పై నారాయణాయేతి సమర్పయామి ||

అథ మంగళమ్

శ్రియఃకాన్తాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేత్ ర్థినామ్ |
శ్రీవేంకటునివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ||

